

ZPRÁVY

ČESKOSLOVENSKÉHO ESPERANTSKÉHO VÝBORU
INFORMOJ DE ĈEĤOSLOVAKA ESPERANTO-KOMITATO

Ročník IX Číslo 1 (25)

Osvětový ústav v Praze

Červen 1967

NUR VERSBUKED' AL KARA TOMBO

(Memore al Julio Baghy de Jiří Kořínek)

Kiel junulo tiam deksep-jara,
al kiu montris sin la verda vojo,
kun vi, Julio Baghy, homo rara,
mi renkontiĝis por unua fojo.

Via roman' profunde min kortuŝis,
kaj min skribis vortojn de admiro.
Via respond' jardekojn ĉe mi kuŝis:
al la junul' parolis saĝa viro

vortojn de homa varm' kaj kuraĝigo,
kiaj el via verk' parolis ĉiam,
vortoj fariĝis inter koroj ligo
por sentsigeli amikecon nian.

Marta dimanĉo triste nun anoncis
per Budapeŝta ondo mortosonorada:
kara amiko, rara homo mortis ...
Pace ripozu, Paĉjo, frat' amata!

Vi estis batalanto el fidelaj
kaj via am' neniam ekhezitas,
kaj via vivo portis fruktojn belajn
en verko, kiu al la tempoj spitas.

En via arto klara Zamenhofe
vi ne misgvidis nin en labirinton,
eĉ kiam vi rezonas filozofe
dolĉa homsent' mildigas vivabsinton.

Antaŭ dek jaroj darfis mi ekvidi
kaj vin akcepti en la hejm' persone,
kun vi babili, aŭdi vin reciti,
penson kaj lingvon majstri plej impone.

PRACOVNÍ PLÁN

Československého esperantského výboru na rok 1987

Pracovní plán na rok 1967 vychází z dlouhodobého akčního plánu OSEV, přijatého na ustavujícím zasedání v únoru 1965 v Brně.

Hlavní úsilí čs. esperantského hnutí v tomto roce bude zaměřeno na otázky další výuky esperanta a jeho propagace, na otázky organizační a ideově-politické, na další rozmach a zdůraznění významu esperanta pro vytváření přátelství, dorozuměna a mezinárodní spolupráce z hlediska politického, hospodářského a kulturního. Přitom na předním místě bude stát otázka zachování a upevňování míru, pro níž čs.

esperantisté včele s ČSEV budou jako dosud věnovat své nejlepší síly a prostředky.

Rok 1967 je rokem 50. výročí VŘSR — 80. výročí vzniku esperanta — Mezinárodním rokem cestovního ruchu vyhlášeného Organizací spojených národů — 100. výročí narození Petra Bezruče. Tyto a další světové a celostátní akce a události budou nedílnou součástí celoroční činnosti čs. esperantského hnutí a příležitostí k širokému informačnímu a propagačnímu uplatnění esperanta ve styku s ostatním světem.

V tomto znamení budou také pokračovat přípravy k ustavení samostatné celostátní esperantské organizace a vydávání odpovídajícího tiskového orgánu. Bude to další rozhodující předpoklad k ještě většímu rozmachu esperantského hnutí v Československu a možnost jeho účinnější spolupráce s esperantskými organizacemi v zahraničí.

I. Hlavní úkoly ČSEV a E-kroužků.

- a) Účinná propagace esperanta a jeho cílů v řadách našich občanů; spolupráce s čs. tiskem, rozhlasem a se závody, společenskými a zájmovými organizacemi aj. institucemi, jež jsou ve styku se zahraničními partnery a podobnými útvary — všestranně jim pomáhat v jazykových stycích.
- b) Další rozvíjení a prohlubování jazykových znalostí v řadách československých esperantistů; výchova kvalifikovaných učitelů esperanta (jazykově, ideově-politicky) z hlediska znalosti mezinárodních vztahů, příčin rozporů ve světě atd...

Konání jazykových a všeobecně vzdělávacích kursů a seminářů za účelem výchovy schopných propagátorů esperanta jako důležitého společenského jevu pro rozvoj a pokrok společnosti a pro upevňování a rozvíjení dobrých mezinárodních vztahů.

- c) Vytvářet další podmínky k začlenění všech esperantistů, kteří dosud stojí stranou, do jednotlivých kroužků a klubů a získávat je pro aktivní činnost v esperantském hnutí; organizovat kategorii členů — přátel esperanta; ustavovat další kroužky a kluby.
- d) Pokračovat v započatém navazování praktické spolupráce a vzájemné pomoci s celostátními esperantskými organizacemi v sousedních, zvláště pak v socialistických státech.
- e) Esperantské hnutí a jeho jazyk dát více než dosud plně do služeb pokroku, kultury, míru — do služeb naší socialistické společnosti tím, že budeme získávat další přátele naší vlasti ve světě především tím, že promyšlenou seriózní informační činností budeme seznamovat zahraniční esperantisty s úsilím, víly a výsledky našeho lidu při výstavbě republiky, s jeho touhou po míru a přátelství se všemi národy a lidmi ve světě. Ještě více využívat esperanta při provádění cizinců našimi městy.
- f) Přesvědčit všechny naše esperantisty a získat je k tomu, aby jako nositelé myšténky míru a vzájemného přátelství mezi národy projevíli tuto skutečnost tak, že se stanou členy Světového mírového esperantského hnutí — československé sekce

MEM při ČSEV.

II. Plán zasedání pléna a předsednictva ČSEV.

Zasedání pléna ČSEV se koná čtvrtletně (4X ročně); zasedání předsednictva — šestkrát ročně; pracovní schůzky užšího předsednictva — týdně.

Plenární zasedání:

1. Březen (4. 3.) **Jablonec n./Nisou**

- a) Hodnotící zpráva předsedy o činnosti ČSEV a kroužků za rok 1966
- b) Činnost a formy práce red. rady pro ZPRÁVY a PACO; — Anketa tisk. orgánu ČSEV
- c) Mezinárodní a celostátní semináře a tábory v ČSSR — stav příprav

2. Červenec (7. 7.) **OPAVA**

- a) Zpráva předsedy o činnosti esperantského hnutí za I. pol. roku
- b) Práce sekcí a komisí
- c) Spolupráce se společenskými organizacemi

3. Srpen (19. 8.) **Bratislava**

- a) Zpráva o činnosti esperantského hnutí na Slovensku
- b) Práce esperantistů na mírovém úseku (MEM a ČSVOM)
- c) Spolupráce s esperantskými organizacemi v zahraničí

4. Prosinec **Pardubice**

- a) Zhodnocení práce ČSEV a esper. hnutí v ČSSR
- b) návrh plánu na rok 1968
- c) vyhodnocení nejlepších kroužků

Práce předsednictva:

Užší předsednictvo se schází ve složení: předseda Ing F. Sviták, jednatel T. Balda, členka výboru J. Cíhová, podle potřeby přizve některé vedoucí sekcí nebo aktivisty.

Vyřizuje běžnou korespondenci a neodkladné záležitosti; uskutečňuje styk s veřejnými orgány a organizacemi; připravuje zasedání předsednictva a některé podklady pro plenum; tuto činnost vykonává v úzké spolupráci s Osvětovým ústavem v Praze.

Předsednictvo a užší předsednictvo ČSEV se na svých zasedáních kromě vyznačených bodů programu v kalendářním prac. plánu zabývá plněním úkolů na úseku ediční činnosti — usměrňováním činnosti sekcí (komisí), redakčního kruhu a E-kroužků — spoluprací s jednotlivými kroužky při pořádání větších akcí — organizováním styků se zahraničím (zahr. cest.), apod. jež jsou uvedeny v oddílech

III., IV. a V. tohoto pracovního plánu.

Členové výboru pro styk s kraji:

Podle usnesení ustavující schůze ČSEV z 13. 2. 1965 (Mimořádné zprávy ČSEV z února 1965) jmenovaní členové výboru pro styk s určenými jim kraji plní běžné úkoly regionální povahy a usměrňují práci E-kroužků jménem ČSEV ve svém obvodu; pomáhají svými pokyny a radami rozvoji činnosti kroužků v duchu Akčního plánu ČSEV, hlavně k praktickému užívání jazyka v socialistické společnosti; vedou úplný adresář E-kroužků i jednotlivých esperantistů v kraji (vzor ve Zprávách ČSEV č. 3-4/66); informují o závažných věcech předsednictvo výboru. Bližší vymezení jejich úkolů obsahuje pokyn „Působnost členů ČSEV pro kraje“ (str. 2 Zpráv ČSEV č. 1/1965).

IV. VĚTŠÍ AKCE (konference, tábory, kraj. aktivity, semináře, setkání)

Březen 4. 5. 3. Krajský aktiv esperantistů SČK v Jablonci n/N.

Červen 2. 4. 6. Oblastní setkání a seminář esp. v Plzni (Z pověření ČSEV - EK ZK Škoda)

Červenec 1. 2. 7. Setkání esperantistů v Poděbradech - Oseček (Mezinárodní šachový turnaj esperantistů)

8.7.-10. 7. Esperantský kulturní festival k 100. výročí naroz. P. Bezruče organizuje z pověření a za účasti ČSEV - EK Ostroj OPAVA - (ve spolupráci s ČS výborem pro oslavy P. Bezruče),

9.7.-16. 7. 1. mezinárodní seminář funkcionářů esp. mládeže osada Turyň v Borku, **Jílové u Prahy**, (SM ČSEV),

18. 7.-13. 8. 16 **LET v Lančově** (EK + DO Třebíč) z pověření ČSEV,

Srpen 19. a 20. 8. Oblastní setkání esperantistů na Slovensku v Bratislavě

Září 16., 17. 9. 3. konference (TKJE) sekce mládeže ČSEV v **Dudincích** na Slovensku a tradiční 3. Setkání esperantistů

Prosinec Krajské setkání esperantistů VČK v Pardubicích.

V. ZAHRANIČNÍ STYKY

52. světový kongres esperantský v Rotterdamu - 2 ofic. delegáti (1 náhradník)
srpen

Porada zástupců EO soc. zemí v Jugoslavii nebo v Polsku - 3 ofic. delegáti

Konference esp. mládeže v zahraničí - 2 ofic. deleg. SM-ČSEV

Mezinárodní pedagogický seminář v Szegedu, Maďarsko - 2 delegáti, sekce učitelů

Pozvání 2-3 zahraničních hostů na EKF v Opavě

Pozvání 3 zahraničních účastníků do LET v Lančově - výměna

Pozvání 3 zahraničních funkcionářů na 1. mezinárodní seminář sekce mládeže - výměna

Přednáškové cesty 1-2 našich funkcionářů do zahraničí

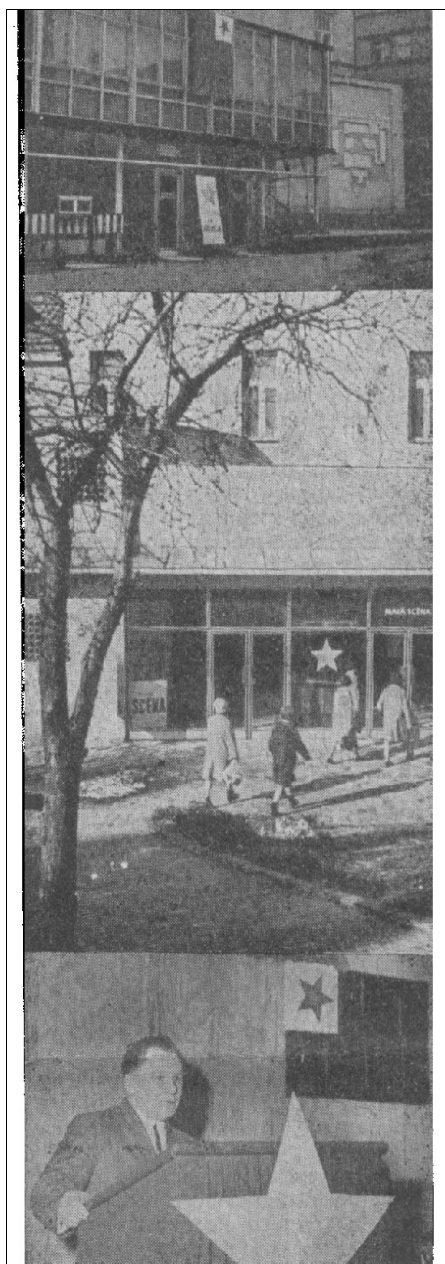
Přednáškově cesty 1-2 zahraničních funkcionářů do ČSSR (výměna)

* * *

Tento pracovní plán byl schválen 4. plenárním zasedáním ČSEV dne 10. prosince 1966 v Praze a předložen spolu s návrhem rozpočtu ČSEV Osvětovému ústavu v Praze.

Poznámka: Oddíl III. - Plán ediční činnosti, který je postupně zajišťován, bude publikován dodatečně.

I. setkání esperantistů severočeského kraje u Jahlonci n. Nisou

Fotoilustraĵoj el Jablonec nad Nisou.
Sur la lasta s. M. Hruška bonvenigas
la ĉeestantojn.

Ve dnech 4. a 5. května 1967 bylo v Jablonci nad Nisou I. setkání esperantistů severočeského kraje. Setkání připravil nový esperantský klub ustavený při Kulturním a společenském středisku v Jablonci nad Nisou, za účelem seznámení s ostatními kroužky i jednotlivými esperantisty našeho kraje a navázání trvalé spolupráce. Současně se v Jablonci konalo I. plenární zasedání československého esperantského výboru.

Sobotní den byl celý věnován zasedání ČSEV, které probíhalo na Malém sále výstaviště. Po uvítání ředitelem KASS s. Ječným se ČSEV odebral na městský národní výbor k oficiálnímu uvítání ve městě. Po srdečném přivítání a pohoštění u I. náměstka s. Blažka se rozvinula přátelská debata o esperantu a jeho využití. Se strany města byla přislíbena plná pomoc a podpora plánované propagační činnosti jabloneckého esperantského klubu.

Po návštěvě radnice byla v Kulturním a společenském středisku zahájena tisková konference, které se zúčastnili redaktoři časopisů Průboj. Noviny Jablonecka, Volkszeitung, Paco, Zpravodaj čs. rozhlasu a dopisovatelé dalších časopisů. Tiskové konference se zúčastnil také výbor mládežnické sekce ČSEV a pozvaní hosté. Byla prodiskutována řada otázek z plánované činnosti Esperantského klubu v Jablonci, činnosti sekce mladých, sekce MEM i práce ČSEV. Část projevů byla nahrána pro městský rozhlas a byl zhotoven seriál dokumentárních fotografií.

Odpoledne probíhalo plenární zasedání Československého esperantského výboru. Řešení naléhavých otázek týkajících se budoucí organizace esperantského hnutí, problémů esperantského tisku, projednání

nejdůležitějších esperantských akcí pro příští rok a dalších potrvalo, s malou přestávkou na občerstvení, až do večerních hodin.

Po večeri v Hotelu Slavie byla přátelská beseda členů ČSEV s jabloneckými esperantisty a hosty z různých míst kraje, které potrvalo až do pozdních hodin. K dobré náladě nemálo přispěl člen ČSEV Drahoš Kočvara, který svým skvělým humorným stylem vypravoval o svých toulkách po světě.

V neděli 5. března probíhalo na Malé scéně výstaviště Setkání esperantistů severočeského kraje. Po esperantské hymně a přivítání hostů byl předveden krátký umělecký pořad, připravený členy esperantského kurzu. S. Hruška seznámil přítomné s novým esperantským klubem v Jablonci, nastínil plán jeho činnosti a vyzval všechny přítomné k navázání soustavné spolupráce všech esperantských kroužků v rámci kraje. Poté podali zprávy o činnosti svých kroužků zástupci Liberce, Ústí nad Labem, Teplic, Nového Boru a dalších míst. Diskuse se zúčastnili i zástupci z Brna, Bratislavy, Ostravy. Hlavní zprávy o činnosti celostátního rozsahu přednesli předseda ČSEV s. Sviták, zástupce světového mírového hnutí MEM s. Balda, předseda sekce mladých při OSEV s. Moravec a zástupce Osvětového ústavu s. Josková.

Před koncem pořadu byl promítnut seriál diapositivů z Letního esperantského tábora v Lančově s komentářem s. Kočvary. Dopolodní program byl zakončen ve 13 hodin opět esperantskou hymnou, tentokrát v podání Severočeských učitelů z Mostu.

Po obědě se skupinky účastníků věnovaly podle svých časových možností prohlídce Muzea skla, zajímavostí města Jablonce, nebo pokračovali v besedě až do doby odjezdu.

Celkem se I. Setkání esperantistů v Jablonci zúčastnilo 87 delegátů z 18 míst Severočeského kraje, členové ČSEV, sekce mladých a další hosté z různých míst republiky. Zprávy o této akci přinesla celá řada listů, včetně Rudého práva, Průboje, Neděle, Novin Jablonecka, Lidové demokracie atd. Jablonečtí esperantisté, kteří zařadili svojí činnost do okresního plánu rozvoje kulturní činnosti a projednali toto v městských i okresních orgánech, získali pro svou činnost plnou podporu a pochopení.

Jablonecký esperantský klub, který má zatím jenom hrstku členů a existuje teprve od března, vynaložil všechno úsilí na to,

S-ano Vuk Echtner, Díly, en amika rondo

aby hosté tohoto setkání byli spokojeni a aby se jim v Jablonci líbilo. Věříme že se náš záměr — seznámit se navzájem blíže a navázat spolupráci — alespoň trochu podařil a že na příští akci, kterou bude setkání esperantistů 3 zemí, se sejdeme všichni znovu.

Esperantský klub KASS.
Jablonec nad Nisou

Činnost ČSEV a esperantských kroužků u roce 1966

Československý esperantský výbor vykonával svou činnost podle ročního plánu, schváleného na plenárním zasedání v prosinci 1965. Vycházel ze zásadní linie dlouhodobého akčního plánu a usnesení přijatých na ústavujícím zasedání ČSEV 13. 2. 1965 v Brně.

ČSEV se zaměřoval ve své práci především na aktivní popularizaci esperanta prostřednictvím esperantských kroužků a svých komisí a sekcí, konání jazykových a všeobecně vzdělávacích kursů a seminářů. Organizoval akce k získání esperantistů kteří nejsou dosud začleněni v některém esperantském kroužku nebo klubu a vytvářel podmínky k zaktivisování dosavadních členů.

Pokračoval v navazování praktické spolupráce a vzájemné pomoci s ostatními celostátními esperantskými organizacemi v sousedních, zvláště pak v socialistických zemích.

Vedl kroužky a své komise a sekce k tomu, aby esperanto a celé esperantské hnutí v Československu sloužilo plně pokroku, míru a naší socialistické společnosti především cestou získávání dalších přátel naší vlasti ve světě, seznamováním zahraničních esperantistů s úsilím a cíli našeho lidu při výstavbě naší republiky, touhou po míru a přátelství se všemi národy světa.

Získával další esperantisty jako předplatitele časopisu PACO (Mír) a stoupence Světového mírového esperantského hnutí (čs. sekce při ČSEV); v tomto směru také spolu se svou sekcí MEM uskutečňoval mnohé akce (uvnitř naší republiky i navenek): proti agresi USA ve Vietnamu, proti promlčení válečných zločinců v Německé spolkové republice a pod.

Tuto činnost vykonával za pomoci svých 10 komisí a sekcí přímo nebo prostřednictvím 130 místních a závodních esperantských kroužků zapojených do ZK-ROH, Osvětových besed, Kulturních domů, Parků kultury a oddechu aj. osvětových zařízení.

Plenární zasedání:

Podle plánu uspořádal ČSEV 4 plenární zasedání: v Praze — 26. 3., ve St. Smokovci — 28. 5., v Ostravě — 29. 10. a v Praze 10. 12. 1966. Projednal na nich kromě běžných úkolů: Vydavatelskou a propagační činnost, přípravu a účast čs. esperantistů na Světovém sjezdu esperantistů a IV. mezinárodní konferenci MEM v Budapešti (360 účastníků z ČSSR), zajišťoval několik krajských setkání esperantistů, řídil a usměrňoval práci komisí, sekcí a kroužků, zabýval se přípravou Esperantského kulturního festivalu na příští rok v Opavě u příležitosti 100. výročí naroz. P. Bezruč (v rámci celostátních oslav) atd.

Zasedání předsednictva:

Předsednictvo ČSEV se sešlo mezi zasedáním pléna celkem 5X; kromě plánovaných úkolů a usnesení plenárních zasedání zabezpečovalo tyto úkoly: Vydávání „Zpráv ČSEV“, časopisu PACO (Mír), náplň a organizaci esperantské rubriky v Osvětové práci, přípravu a organizaci účasti čs: esperantistů na 51. Světovém esperantském sjezdu a mezinárodní konferenci MEM, — vystoupení oficiální delegace na obou akcích, vydání speciální publikace s mírovou tematikou "Českoslovenští esperantisté zdraví účastníky 51 světového sjezdu esperantistů v Budapešti 1966" (vydána v počtu 5000 výtisků a rozdána účastníkům sjezdu — 4010) — navazovalo styk a spolupráci s některými společenskými organizacemi v ČSSR především s ČSM, ČSVOM, ČSVŽ aj. Ustavení příprav. výborů sekcí ČSEV: učitelů, zdravotníků a techniků.

Práce sekcí a komisí

byla zaměřena podle jejich charakteru a vykazala — zvláště u některých velmi dobré výsledky (mládež, MEM, ženy, železničáři, radiokomise, — což bylo oceněno na nejvyšších mezinárodních i našich místech: Mezinárodní federace železničářů, Maďarská mírová rada, Československý výbor obránců míru, Vietnamský mírový svaz v Hanoi, soudruh Nguen-van-Kinh — vyslanec VDR v Moskvě a čestný předseda VPEA (Vietnamský mírový esperantský svaz), s nímž jsme v úzkém praktickém styku a pomáháme mu, Čs. rozhlas atd.

Práce kroužků a klubů

byla politicky řízena svými zřizovateli (osvětovými zařízeními), v jejichž rámci pracují; — metodicky je řídil ČSEV; vykonaly stovky besed, přednášek, kursů, seminářů pro esperantisty i pro veřejnost, uskutečnily písemné i osobní spojení s esperantisty v ostatních zemích, propagovaly naše socialistické vymoženosti a pomáhaly ve velké míře vytvářet dobré jméno naší země ve světě, organizovaly návštěvy našich esperantistů do zahraničí a hostily přátele-esperantisty ve svých kroužcích z ostatního světa.

Některé další akce a výsledky činnosti ČSEV, jednotlivých kroužků nebo komisí ČSEV, případně za jejich spolupráce.

Krajská setkání esperantistů v Pardubicích, ve Svitavách, ve St. Smokovci, v Dudincích, Ostravě.

Celostátní pracovní aktivity sekce mládeže ČSEV v Praze, a v Olomouci a oblastní setkání v Hradci Králové.

15. Letní esperantský tábor v Lančově (Esperantský kroužek Třebíč), s kursy esperanta o dvou 14-denních bězích (200 účastníků).

Turistická mezinárodní základna ve Zvíkovském Podhradí (Esperantský kroužek Písek).

Přednáškové turné prof. Vesny Skaljer-Rase v 16 městech Čech a Moravy na tému „Současná Jugoslavie“.

Návštěva předsedy UEA (Světový esperantský svaz) prof. Ivo Lapenny v Praze (v Esp. Klubu Praha a na celostátním aktivu mladých esperantistů v Praze).

Účast 19-členné delegace sekce mládeže ČSEV na 22. mezinárodním kongresu mladých esperantistů v Pécs (Maďarsko).

Účast zástupců sekce železničářů ČSEV na mezinárodním kongresu IFEF v Utrechtu (Hol.)

Zájezdy Zástupců čs. sekce mládeže na kongresy holandské mládeže v Krommenie a švédské esperantské federace ve Skövde.

Účast zástupců čs. sekce mládeže na kulturním semináři v Gresillonu a na semináři v Creusse, ve Francii.

Účast na studentském semináři v Toruni (Polsko).

Přednáškové turné členky ČSEV J. Cíhové ve Francii (o Praze v 16 městech Francie).

Vydání esperantské slovenské učebnice — Šatura-Rosa, v Bratislavě. Vydány esperantské prospekty měst: Hradec Králové, Frýdek-Místek, Jihlava, Opava, Žilina aj.

Průmyslových podniků: Přerovské strojírny, Ostrava 1966, Věstník Brněnských veletrhů aj.

Uplatněna vědecká spolupráce v publikacích: Kemio Internacia, Scienca revuo, Indekso de semoj a v dalších oborech.

Ustavení lektorátu esperanta při katedře jazyků Komenského university v Bratislavě (říjen 1966).

Účast na celostátní výstavě turistického ruchu v Olomouci.

Opatření a promítání esperantských filmů továren FIAT a Novozeland'ané spojené s přednáškami v esperantských kroužcích i pro veřejnost v mnoha místech.

Tajemník ČSEV a vedoucí sekce MEM pro ČSSR s. T. Balda byl v Budapešti na IV. mezinárodní konferenci Světového mírového esperantského hnutí zvolen tajemníkem MEM — a dále — na Celostátní konferenci ČSVOM v Praze byl zvolen do ÚV ČSVOM.

Čs. komise pro UNESCO — komise masově komunikačních prostředků a komise kulturní přijala za členy zástupce ČSEV — (s. Cíhová a s. Kníchal).

V literární soutěži na 51. kongresu v Budapešti získali pro ČSSR 2. cenu E. Urbanová, 3. cenu a čestné uznání J. Kořínek.

V rámci roku mezinárodní spolupráce k 20. výročí OSN a UNESCO zapojili se čs. esperantisté přednáškovou činností a významně se podíleli na podpisové akci pro návrh UEA na oficiální uplatnění esperanta v mezinárodních stycích.

Pro MŠK, MZ, OÚ, ČSVOM byly vypracovány podrobné zprávy: O činnosti esperantského hnutí v ČSSR a o konání 51. světového sjezdu esperantistů a IV. mezinárodní konferenci MEM v Budapešti.

Na požadavek MŠK byl vypracován podrobný rozbor esperantského hnutí ve světě a v naší zemi v minulosti i v současné době a vytýčeny návrhy na vytvoření samostatné celostátní esperantské organizace po vzoru některých organizací v ostatních zemích (viz esperantské organizace v socialistických zemích).

Podrobné zprávy čs. esperantského hnutí byly v esperantském tisku v ČSSR i v zahraničí a čs. denní i ostatní tisk hojně informoval naši veřejnost.

V roce 1966 došlo takto k dalšímu prohloubení práce esperantských organizací a velkému růstu veřejného zájmu o výuku a uplatnění mezinárodního jazyka.

ČSEV

Nový rekord esperantských relací

IGS/641. Výzkumné a dokumentační středisko UEA zjistilo, že r. 1966 bylo uskutečněno 2290 relací s celkovou visílací dobou 769,5 hod. Pravidelně vysílalo 23 stanic v 15 zemích Evropy, Ameriky, Asie a Oceánie. Nejvíce vysílacího času v esperantu měla Varšava a Pekin.

Karaj Legantoj!

Adiaŭante la okan jarkolekton de Informoj de ĈSEK ni menciuj, ke ĝi estas la plej ampleksa el inter la ĝisnunaj. Dum 1966 ni eldonis 4 n-rojn en la formato A/4, entute 32 paĝojn. Krom ĝi ni eldonis 3 n-rojn de Kultura Aldono en la formato A/5, entute 24 paĝojn. La vortareto de Kühnl ampleksas 8 kaj la Ekzamena regularo 4 paĝojn, do kun la K. A. 36 pĝ. Ĉiu aldono, kromkopiaĵo verdire signifas eldonon de aparta gazeteto, kio malrapidigas la presadon kaj altigas ĝian prezon. (Tial la K. A. fariĝos interna rubriko de Informoj.)

Do la pasinta jarkolekto signifas faktoron nepre pozitivan por nia movado.-

Bedaŭrinde, kontraŭ ĝi staras ankaŭ faktoroj negativaj, kiujn ni petas prikonsideri reale kaj kun kompreno.

Unue: Ni ne sukcesis trovi en Prago nek en la ĉirkaŭaĵo presejon, kiu povus presi niajn Injormojn, ĉar ĉiuj estas troŝarĝitaj, same kiel la presejo en la fora slovaka urbo Martin (kuŝanta je 500 km-a distanco), kiu tamen estas preta kunlabori ankaŭ ĉijara, sed sen garantio rilate la limdatojn de la pretigo.

Due: Ni ne sukcesis plirapidigi ta presad-procedon kaj devas kalkuli pri kvaronjara aperado de la unuopaj numeroj. Tial ni ne povas uzi sciigojn aŭ anoncojn, kiuj dum tiu tempo jam perdus sian aktualecon.

Trie: Pro la nesufiĉa nombro da abonantoj la eldonado de Informoj - ankaŭ pro la prezaltigo preseja (tutmonda!) — estas nepre deficitita. Tial ni ne kuraĝas altigi la eldonkvanton.

Malgraŭ ĉiuj malfacilaĵoj kaj malhelpoj ni daŭrigos la laboron kaj petas ĉiujn niajn verkistojn, lingvistojn, klubajn kaj rondetajn raportantojn, ke ili provizu nin per konvenaj kontribuaĵoj, neatendante apartan alvokon.

Krome ni petas ĉiujn ĉeĥajn kaj slovakaĵajn esperantistojn, ke ili rigardu Informojn sia gazeto, kiun aboni estas morala devo de ĉiu unuopulo. Ĝi estas modesta, sed — nia!

Pasis la oka, vivu la naŭa jarkolekto!

Por ĝia sukceso mi promesis al OSEK plue labori, fronti la obstaklojn kaj rezigni pri financa rekompenco.

D-ro Ludoviko Izák

ĜEMELIĜO INTER NIMES — PRAGO 1

La pasintjara prelegvojaĝo de s-ino Jana Cíhová tra Francio alportas konkretajn rezultojn. Ŝian prelegon en la franca urbo Nimes atente aŭskultis inter la aliaj ankaŭ la urbestro s-ro Bondurand asertinte, ke li komprenis preskaŭ ĉiun vorton de la rakontado pri Prago kun koloraj diapozitivoj. Li nome estas adoranto de Prago kaj nia lando. Ĉe tiu ĉi okazo li petis la prelegantinon, ke ŝi post sia hejmenreveno interpretu en la afero de ĝemeliĝo de la urbo Nimes kaj unu el la urboj de nia lando. In tertenipe la ĝemeliĝo efektiviĝis kun Prago 1.

El Nimes poste venis de la estraranino de la ĝemeliĝa komitato (samtempe esperantistino), jena letero: "... estus bone se ankaŭ en la komitato de Prago 1 estus du aŭ tri esperantistoj, kio nepre montrus la utilecon de la lingvo internacia."

La sekvanta vizito de s-ino Cíhová al la prezidanto de Nacia Komitato en Prago 1 estis sukcesa, ĉar la prezidanto petis ŝin resti kun la kreiĝanta komitato en daŭra kontakto. La unua malgranda servo kaj apliko de Esperanto en tiu ĉi afero estis skribi leteron al la urbo Nimes pri la sendo de la urba insigno por la bezonoj de la ĝemeliĝa komitato en Prago. En la plej proksima tempo venos en Pragon je invito de la komitato kvinmembra delegacio el Nimes por finparoli la ĝemeliĝon kaj interkonsenti pri komunaj planoj, interŝanĝoj de delegacioj kaj programoj por venontaj jaroj. La unua plej proksima programo kaj komuna agado, kiel frukto de la freŝdata ĝemeliĝo estos partopreno je la 25-a datreveno de Lidice.

Denove ni sukcesis fari unu paŝon antaŭen por enigi Esperanton en la praktikon. Ni esperas, ke ĝuste sur tiu ĉi kampo ni povas multflanke pruvi, ke la servoj de esperantistoj estas tre utilaj. La kondiĉoj por tio estas: bona posedo de Esperanto kaj celkonscia agemo de esperantistoj, kiel montras la ekzempla agado de s-ino J. Cíhová.

Logo

Prohlášení

Nakladatelství dopravy a spojů vydalo v r. 1966 v III. vydání devítijazyčnou „Cizojazyčnou korespondenci pro filatelisty" o 231 stranách. V této na pohled krásné publikaci je uvedeno, že „esperantskou část přehlédl a rozšířil Jaroslav Mařík."

Prohlašuji tímto, že odmítám zodpovědnost za jazykové chyby a nesprávnosti a dále za výrazy a spojení, odporující duchu esperanta, které byly proti mé vůli převzaty autorem publikace Dr. Pavlem Kucharským z II. vydání, jehož esperantskou část zpracoval neesperantista. Uvádím rovněž, že mi nebyla poskytnuta možnost provést korekturu vysázených textů. Lituji, že po protestu esperantistů proti jazykovým kvalitám II. vydání bylo do III. vydání převzato autorem, a to nikoliv mimovolně, tolik nedostatků a že je s nimi spojováno mé jméno.

Jaroslav Mařík.

S-ano Vladimír Slaný sesdekjarulo.

Li naskiĝis la 4-an de februaro 1907 kaj dum 42 jaroj estas firme ligita kun la Esperanto-movado en Nordmoravia Regiono. Ĝis hodiaŭ li senlace instruas Esperanton. Dum 5 jaroj li estis parolanto de Radiostacio Ostrava. Hodiaŭ li aktivas kiel reprezentanto de la esperantistaro en Regiona Pacdefenda Komitato. Liaj meritoj estis valortaksitaj per la diplomo, kiun li ricevis de Ĉeĥoslovaka Esperanto-Komitato. Al la jubilanto ni deziras multe da sano kaj laborsukcesoj ankaŭ en lia per- kaj poresperanta agado.

Fervoja fakterminareto de Gernot Ritterspach.

Eldonis Germana Esperanta Fervojista Asocio 1966. Prezo 6,50 GM.

Ĝenerale — la prilaboro de vortaroj estas agedo, kiu meritas altan estimon kaj taksadon, ĉar ĝi postulas formike diligentan kaj precizegan persistemon de la aŭtoroj. Kreado de fakterminaroj krome supozigas detalajn fakajn sciojn kaj laŭeble la posedon de kelkaj naciaj lingvoj.

La unua fervoja fakterminareto aperis en la jaro 1953, prilaborita de s-ano Rosher kaj eldonita dank' al la komprenemo de UEA, estiĝinte tiamaniere la bazo de la teknika fervoja fakterminaro. Preskaŭ samtempe laboris pri la komerce fervoja fakterminaro nia forpasinta s-ano Josef Řebíček, kies propono pro manko de rimedoj restis sole en manuskripto. Sed baldaŭ du pluaj s-anoj-fakuloj diligente sin dediĉis al la kreado kaj komplilado de fervojaj fakterminoj. Temas pri s-ano Blondeaux, kiu jam en la jaro 1955 dissendis al pluraj fervojistoj la tradukon de franca „Fervojteknika Leksikono" kaj kiu baldaŭ poste pretigis la tradukon de la unua duono de „Lexique général des termes ferroviaires", eldonita de UIC kaj enhavanta fakterminojn en 5 naciaj lingvoj. En 1966 agrable surprizis la fervojistan s-anaron, precipe tiun, kiu scipovas ankaŭ la germanan lingvon, s-ano Ritterspach, al kiu GEFA ebligis la eldonon de „Fervoja Fakterminareto". Ni posedas do nun, dank' al la oferema laboro de s-ano Ritterspach pluan bazon por laboro:

Trastudante tiun el etan libron, kiu laŭdire entenas ĉirkaŭ 2500 vortojn, ni tamen venas al la konkludo, kiu akcentas nepre dezirindan, ja necesan internacian kunlaboron. Ni apenaŭ povas supozi, ke la respondecon pri ia taŭgeco kaj konveneco de la noveformitaj fakterminoj portas la Terminara komisiono de IFEF, kiu en dia internacia rondo estis pritraktonta tre funde kaj severe ĉiun unuopan terminon antaŭ ol oficiale prezenti ĝin al la tutmonda fervojistaro. Ni konsciu ja, ke nia Majstro scipovis mem perfekte minimume 5 gravajn naciajn lingvojn, el kiuj li do povis elekti la plej taŭgan vorton ĉu laŭ vidpunkto de internacieco, ĉu laŭ logiko, ĉu laŭ vidpunkto de la nova lingvo mem. Nu do, neniue (aŭ certe la plejmulto de novaj, kreantoj de pluaj vortoj ne) scipovas tiom da naciaj lingvoj. Do la eminentan kapablecon de nia Majstro devas anstataŭigi pli vesta rondo internacia de fakuloj kaj sufiĉe spertaj esperantistoj. La fakterminareto portas tamen la signon de la nacia karaktero de la kreinto, nome kelkloke iom tro detalan precizecon. Krome oni ne

povas senigi sin de la impresoj, ke ofte ankaŭ la elektitaj terminoj havas kaj montras spurojn de lia gepatra lingvo. Tiu ĉi fakto des pli argumentas la postulon — ke terminaron kreu internacia rondo.

Plue estus menciinde, ke kreantoj de novaj — precipe fakaj — terminoj evitu plej eble la superflujajn neologismojn kaj ke ili uzu eĉ ekzistantajn, ĝenerale jam akceptitajn terminojn (ekz. de la PV) en similaj, parencaj sencoj. Ni tuj diru ekzemplon: virko (= verko, konstruaĵo, objekto,) baskula (= klinebla, klapebla), kargo (= ŝarĝo). Ni imagu, ke nia internacia lingvo baldaŭ fariĝus lingvo ja tre riĉa, sed tute nekomprenebla al vastaj vicoj de ankaŭ simplaj fakuloj, por kies uzo nia lingvo, ja estas destinita. Du el la supre menciitaj vortoj estas jam sur paĝoj de vortaroj, tamen — kial rekomendi ilin, se estas eble anstataŭi ilin per bone kompreneblaj, jam kutimaj vortoj. Ekz. ĉu ne estus pli konvene anstataŭ „kargo” (laŭ PV) uzi: ŝipŝarĝo, tutŝipŝarĝo aŭ simple ŝipaĵo, same kiel vagonŝarĝo, tutvagonŝarĝo, vagonaĵo?

Kaj nun kelkajn specialajn atentigojn. „Apert-platformo” — ĉu laŭ PV ne estus pli taŭga „vagonperono”? „Artvirko” — eĉ se ĝi estas proponata de fakulo ŝosea, certe sufiĉas uzi „verko” (uzata en nova senco) aŭ „objekto”. „Baskul-bariero” — oni povus unuamomente supozi, ke temas pri iu ulo, portanta baskojn, do certe preferinde estus uzi „klapbariero”. „Regadejo” — certe sufiĉas „regejo” analoge al ludi-ludejo, dormi-dormejo, vendi-vendejo ktp. „Kablo-tramo, funikularo, telfero” = kablo-fervojo, pend-fervojo, ŝvebfervojo, unurela fervojo. „Frajtprezon” — ĉu „frajto” mem ne signifas la koncernan prezon de ekspedado? „Itinero” — kial ne „veturvojo” aŭ nur „vojo”? Nefakulo povus serĉi ie vorton „it-o”, poste „it-in-o” kaj fine „it-in-er-o”, do „ero da itino”, same kiel „aro de funikulŭ”. „Platforma aperta” = vagonperono (PV5. „Kontenero” — ĉu estas necesa nova vorto? Ni posedas ja tre belan kaj mallongan, krome nepre Esperantan; „ujo”! „Trajn-kruciĝo” — ĉu ne estas pli logike ekuzi „trajn-renkontiĝo”? „Veturdeĵorestro” — jen termino, kiu tipe montras, la influon de la gepatra lingvo, kiu sendube plej precize indikas tiun ĉi oficiston, sed — kial ekz. ne uzi „trajnekspedisto”?

Tre bonaj kaj trafaj vidiĝas la vortoj: klap-tableto, vak-vagono.

Fine de tiuj ĉi recenzaj vortoj estas necese diri kaj akcenti: s-ano Gernot Ritterspach faris meritplenan laboron. Ni esperu, ke li ne sentos sin ofendita, se ni konsilas al li venonte apogi sin je pli vasta kaj pli internacia rondo de kunlaborantoj, aktivigante la Terminaran Komisionon de IFEF al utila kaj fruktodona kunlaboro. Neniu nekompetentulo povas juste pritaksi lian plenumitan, penan kaj ofereman laboron, kiu meritas estimon kaj dankon de ĉiuj fervojistoj. Ni sekvu lian entuziasmon, ĉar tiu ĉi laboro estas eminente interesa kaj ankaŭ bezoniga por prepari nian lingvon al la oficiala ekuzo en interŝtataj fervojaj rilatoj! Ek al la necesega kaj meritplena laboro!

-eto

Slavko Stojkoviĉ, juna jugoslava teknikisto, Grad. pred. „Berilje” z. p, PROKUPLJE, S. R. Srbija, Jugoslavto, dez. kor pri div. temoj kaj iŝ. p. m. kaj bildkartojn.

Pardubice. En la lastaj du jaroj la movado iom stagnis, sed nun jam funkcias du rondetoj: ĉe Osvět. beseda kaj ĉe Kult. dům ROH. En junio 1966 okazis la regiona kunveno, kiun partoprenis 96 geesp. (65 el 21 urboj de la Orientbohemia regiono kaj 31 el 11 urboj de la ceteraj regionoj). La rondeto en Pardubice kunlaboras kun la Lerneja komisiono de la Loka Nacia Komitato kaj planas eldonon de bildlibro pri siaj urbo kaj regiono.

La reprezentanto de Urba Nacia Komitato k-do Fr. Sluka alte taksis La kunlaboron de E-rondeto, certigis ĝin pri plua apogo kaj s-anon Ant. Tobiášek el Dvůr Králové nad Labem distingis per valora librodono.

Pruvo de la fortiĝanta kluba agado estas la plenkunsido de ĈSEK, okazonta en decembro 1967 kun renkontiĝo de esperantistoj el Orientbohemia Regiono.

Kongresy a společný jazyk

The Worker Esperantist, 1. 2. 1967, - Prof. Minnaerts z Utrechtské státní university (Holandsko) napsal v knize „Astronomie a lidstvo“:

„Na mezinárodních kongresech je různost jazyků značnou překážkou. Všechny diskuse se musí překládat do angličtiny, francouzštiny a italštiny, a někdy i do ruštiny a němčiny. Pouze zavedení esperanta bude pro vědu znamenat uspokojivé řešení.“

Partoprenu la aŭgustan renkontiĝon de esperantistoj en Bratislava (kun plenkunsido de Ĉeĥoslovaka Esperanto-Komitato) kaj la septembran renkontiĝon de esperantistoj en la banloko Dudince (distrikto Zvolen) kun samtempa tutŝtata konferenco de Junulara Sekcio de ĈSEK.

EKSPOZICIO KOSMO KAJ INFANOJ — KONKURSO.

Popola Astronomia Observatorio de la urbo Žilina jam dum kelkaj jaroj kolektas infandesegnaĵojn je la temo „La kosmo kaj infanoj“. Ĝi preparas internacian ekspozicion, kies celo estas montri la imagojn de infanoj pri la suno, luno, planedoj, malproksima kosmo, artefaritaj satelitoj, kosmaj sondiloj kaj penetrado de la homo en la kosmon.

Popola Astronomia Observatorio de la urbo Žilina alvokas al kunlaboro ĉiujn instruistojn de belarta edukado kaj ĉiujn amatorajn belartajn rondetojn, grupojn kaj unuopulojn dum sia liberta tempo arte pentri kaj prilabori ĉion kio rilatas la ekkonon de la kosmo. Por la preparata internacia ekspozicio oni povas sendadi diversprofesiajn belartaĵojn, kiel ekzemple grafikaĵojn, pentraĵojn, desegnaĵojn, plastikaĵojn, ceramikaĵojn kaj aliajn teknikaĵojn, reproduktantaj kaj esprimantaj partojn el la historio de astronomio komence de la plej primitivaj homaj imagoj rilate la konstruon kaj ekeston de la kosmo, same belartaĵojn, reproduktantaj la grandskalajn sukcesojn de la astronautiko, de la unuaj artefaritaj satelitoj de la tero ĝis la fame konataj flugoj de kosmonaŭtoj.

Popola Astronomia Observatorio de la urbo Žilina turnas sin al profesoroj, instruistoj kaj akademiaj pentristoj, al ĉiuj estroj de diversaj belartaj grupoj kun peto, ke ili instigu la junularon al desegnado kaj pentrado de la beleco de naturfenomenoj, de la beleco de la evoluo de nuboj, ĉielarko, fulmoj, brilantaj nuboj, polusa lumo,

fantazia mondo de planedoj de la sunsistemo, fantaziaj landoj eksterteraj kaj de ĉio, kio okazas en la naturo kaj kosmo.

Ni turnas nin kun peto al ĉiuj naturamikoj, ke ili sendadu al ni kontribuaĵojn el la infana medio de la tuta mondo. La internacia ekspozicio „Kosmo kaj infanoj” migrados kaj oni inaŭguros ĝin la 4-an de oktobro 1967-a en Žilina okaze de 10-a datreveno de la elpuŝo de la unua satelito.

Ni petas sendadi la kontribuaĵojn por la ekspozicio ĝis la 30-a de julio 1967.

Ĉiu laboraĵo, kiun la valortaksanta komisiono elektos, ricevos diplomon, eventuale honoran rekonon.

Ĉiun laboraĵon bonvolu signi per kompletaj nomo, aĝo kaj preciza adreso de la aŭtoro. Bonvolu skribi legeble prefere skribmaŝine, por ke ne ekestu neprecizaĵoj.

La infanbelartaĵojn, de la plej frua infanaĝo (eĉ de infanoj ankoraŭ lernejon nevizitantaj) ĝis la 15-jaro, sendadu afable je adreso: Ľudová hvězdáreň mesta Žiliny, (Popola Astronomia Observatorio, Žilina - Ĉeĥoslovakio).

Karolo Píĉ

LINGVA ANGULO

FRENEZAJ POETOJ AŬ PRI LA NEOLOGISMOJ

Oni forbruligu min sur ŝtiparo kiel herezulon! Sed pluraj el la ekzistantaj neologismoj sentiĝas fremde kaj malvarme! Evidente, la lingvo ne „digestis” ilin! Tio ne estas afero leksikologia aŭ lingvistika! Tio estas afero psikologia, demando de la subkonscio!

Multaj el niaj neologismoj ne estas elektitaj nebone! Tamen — mankas ia nedifinita „io”, pro kiu oni ne akceptas ilin.

Sam Ideano ŝatas poezion. Sed same fakte li malŝatas neologismojn! Mi ne estas tute certa pri tio, sed mi timas, ke la neologismojn defendas nur la literaturistoj, kiuj ilin kreas.

Preskaŭ instinkte la moderna leganto evitas ĉion nenaturan. Tamen, vole-nevole la neologismoj estas iom „nenaturaj”. Ili estas ornamo. Sed estas falsa ornamo, io kvazaŭ rozoj el papero! Kontraŭe, ni devas allasi, ke ĝuste la dudeka jarcento estas tiu de artefaritaj floroj! Ĉar nur la dudeka jarcento investis la kulton de ĉiaspecaj Surogatoj. Certe silka vesto estas bela vesto. Sed nilona vesto estas pli moderna. Krome ĉiuj virinoj vivas nur en nilono! Ekzistas ja onidiroj, ke silko estas pli higiena kaj agrabla. Sed diablo prenu la higienon! Ĉar la modo staras antaŭ higieno!

Certe ankaŭ per la malnovaj vortoj oni povas interkompreniĝi! Sed — ĉu la lingvo servas nur por interkompreniĝo? Eble la neologismoj ne estas tiom klaraj! Sed ili ja estas — neologismoj! Kaj tio, nunmomente, gravas!

Estas facile verki poemon, klel ekzemple:

KOKLIKOTO

*Sur kampa baŭndo koklikoto
fajris samkiel sub narkoto
simile al tetacion'.
Super ĝi la solejl' ruberis
kaj preter ĝi tre kalme pleris
la primavera turbilon.*

*Darlingon vian vi kondukis,
en koklikotan bunĉon plukis,
kaj frohis. Ed al kampa bed
tre solituda li vin menis.;
kaj tie vi ed li ruhenis.
Kaj poste vi sen anksiet*

*vin spredis sur la kampa spoto
apude kun la koklikoto,
ed svene sinkis sub oskul' . . .
Kal post tre longa libkontakto,
ed post pasia lova akto
vi vekis vin el la kopul':*

*Neare la lovbunĉ' fletrinta;
enherce souvenir absinta;
la virginito for en kot'...
Nur ĉirkaŭ vi la sempre selba
korncereala kampo gelba:
ĉie la reda koklikot' . . .*

Ĉu vi ne komprenas? Se tio vin konsolos, ankaŭ mi ne komprenas! Sed — nur flustre kaj singarde! Aŭdinte vin, oni povus stampi vin kreteno! Ĉar, sciu', vi ne komprenas, kio estas la vera Arto! Vi tute ne rimarkas la elegantajn ritmojn kaj la riĉajn rimojn, pro kiuj, fakte, oni kreas poezion! Vi estas ĉeplanka spirito, al kiu oni devas ĉion antaŭmaĉi! Kaj mi timas, ke estas vi, pri kiu Kalocsay devis skribi:

*„Aŭskudtu!... ho, sed kiu ja aŭskultas?
Se eble kelkaj nur ankoraŭ kultas
La poezion skribe, kiu lege?
Jes, la poemoj elmodiĝis ege:
Vendiĝas la romanoj, kvazaŭ pano,
Sur versojn — kraĉas la samideano.
Enhavon oni volas kaj ne formon,
La Belo taŭgas nur por trudi dormon,
La dolĉajn Muzojn kiu volus festi?
Ja manĝi oni volas kaj digesti.
Al la poeto oni fermas pordojn,
rekordojn oni volas kaj ne kordojn..."*

Ni lasu tion! Mi, vi kaj Sam Ideano ŝatas la poezion! Ni tute ne kraĉas sur la versojn! Sed, ĉe Alaho, ni volas legi la normalan Esperanton! Ni volas, ke oni regalu nin, per la klara, Zamenhofa lingvaĵo, al kiu ni enamiĝis kaj kiun, siatempe, ni ellernis! Ni tute ne emas solvi lingvajn enigmojn kaj rebusojn! Ni ne inklina, traserĉadi cent vortarojn, por ekkompreni unu solan poemeton. Ĉar la poezio, estu poezio, ion, kion oni povus legi kaj ĝui, kaj ne egipta papiruso, super kiu oni devas malesperi!

Iuj poetoj plendas, ke la publiko ne volas iliajn versojn! Ili ne miru! Koklikotoj vekos nenies simpatian, aŭ maksimume, nur la simpatian de ilia aŭtoro kaj verkinto. Sed „traduku" ilin en Esperanton:

SOVAĜPAPAVOJ

*Sur kampolim' sovaĝpapavo
purpuris inter grena flavo
simile al ruĝega tent'.
La suno super ĝi fosforis;
senbrue preter ĝi zumploris
somere ŝercpetola vent'.*

*Vi kun amato via iris:
papavbukedon jen li ŝiris;
vi ĝojis; kaj al kampolim'
izola li vin mute gvidis;
kaj tie vi kaj li eksidis;
kaj poste vi sen ĉia tim'*

*vin sternis sur kkamplima bedo
apude kun la ambukedo,
kaj dronis sub multega kis'...
Kaj post longega muta kuŝo
kaj post premega varma tuŝo
vi vekis vin el la surpriz'.*

*Apude la bukedo velka;
enkore rememoro kelka;
la invirgeco ie for,..
Nur ĉirkaŭ vi la ĉiam sama
pejzaĝ' kaj bildo panorama:
Milope la papava flor'...*

Nu, tio estas iom alia poezio. Nun eĉ Sam Ideano interesiĝos! Kaj li, eble, eĉ laŭdos la versaĵon! Ĉar Sam Ideano estas normala homo. Kaj kiel normala homo li havas sanan kaj normalan instinkton! Li scias, ke ĉiuj bonaj aferoj estas simplaj aferoj! La materio estas simpla! Kaj la Kosmo estas simpla! Tial ankaŭ la Poezio devas esti simpla! Kaj, efektive, la vera Poezio fakte estas simpla!

Eble Sam Ideano estas iom nemoderna! Tial, feliĉe, li antaŭiras sian epokon. Kaj tial oni kalumnias lin! Ĉar li defendas la malnovan kaj mezepokan kredon, ke ĉiu malsimpla aĵo, neeviteble, estas malbona kaj diabla aĵo, La vero ĉiam paŝas rekte! Nur la mensogo devas kurbiĝi kaj zigzagi!

Cetere, ĉi tiun ĉapitron oni povus titoli LA GRANDA MISKOMPRENO! Ĉar, fakte, temas pri miskompreno!

Homoj, kiuj asertas, ke la literaturo bezonas specialan vortprovizon, estas neinformitoj kaj idealistoj! Iam, vere, la literaturo kaj la konversacio uzis du malsamajn lingvaĵojn. Tamen la estimindaj sinjoroj, kiuj argumentas tiel, ne vekigis! Ili intermiksas la gramatikajn tempojn. Tio estis, sed ne estas! Ili preterdormis tri aŭ kvar jarmilojn! Ĉar precize antaŭ tri aŭ kvar jarmiloj io tia estis ankoraŭ moda (kvankam, tamen, tute ne tro moda!) En la malproksimaj jarmiloj de la Grandaj Diferencoj la poezio kaj la prozo povis - malsimili! La poezio devis esti ora kaj kolora! Sed la dudeka jarcento ne estas jarcento de Hatŝepsovet aŭ Nofretete! Antaŭ tri aŭ kvar jarmiloj la poezio estis Incensa Fumo de la Faraonoj! Post tri aŭ kvar jarmiloj ĝi estas tute civila kiel mia biciklo aŭ kiel ŝtrumptenila zono de fraŭlino el kontoro! Mi ne scias, ĉu jam ankaŭ la servistinoj de Nofretete portis ŝtrumptenilojn, kaj ĉu ia nekonata poeto prikantis ilin (la ŝtrumptenilojn!) Sed eĉ se li faris tion, ĉiukaze, liaj poemoj bedaŭrinde ne konserviĝis!

Antaŭ kvar mil jaroj nur la Suno, Luno, Zodiako kaj Ŝia Faraonina Moŝto rajtis eniri en la poezion. Post kvar mil jaroj, krom la Suno, Luno, Zodiako kaj Ŝia Faraonina Moŝto, en la poezion rajtas veni tute ĉio!

La neologismoj ne estas afero gramatika! Ili estas afero estetika! Mi ne rifuzas

la vortojn **botono**, **desaponti**, **primavero**, kaj **rankoro** pro tio, ke ili estas nekompreneblaj! Mi malakceptas ilin pro tio, ke ili estas eksmodaj, bombastaj kaj ridindaj! En la naciaj literaturoj oni ilin ne aplikas. En Esperanto ili ne ĉesas furori!

Nun nenia iom elstara poeto kuraĝus uzi la tielnomatajn poeziajn vortojn, ĝuste pro tio, ke ili estas „poeziaj”. Esperantaj poetoj, kontraŭe, baldaŭ ne kuraĝos uzi la Zamenhofan, eble pro tio, ke ĝi estas Zamenhofa kaj ke ĝi estas Esperanto! Ili forgesas, ke poezion ne faras la damnitaj „poeziaj” vortoj! La plej eminentaj nuntempaj naciaj poetoj parolas la ordinaran, ĉiutagan lingvaĵon. Ilia vortaro estas tute griza, preskaŭ eĉ vulgara. En iliaj poemoj ne aperas vortoj, kiujn ne konus la domservistinoj kaj tajloroj. Ĉar ekzistas nur unu sola Belo, tiu, kiu estas ĉirkaŭ ni! -

Eble ŝtrumptenila zono kun perloj kaj safiroj kaj kun bukoj el oro kaj eburo estus poezia! Sed la problemo konsistas el tio, ke nenia virino portas tian zonon! Verŝajne tiaj zonoj aperas en ies fantazio. Bedaŭrinde tiu fantazio estas nematura kaj malsana!

Oni povas revii pri birdo, en kies ventro vojaĝus dudek pasaĝeroj. Sed mi, vi kaj ĉiuj ni scias, ke tia birdo ne ekzistas. Tamen, ĉeokaze, ni povus flugi per Iljuŝin.

Person mi kredas, ke iu ajn ordinara printempo estas pli poezia ol mil elsonĝitaj primaveroj! Stratangula afiŝo estas pli ekscita ol la fluganta tapiŝo! La unua kiso estas aventuro. Kaj ne estas necese kisi rekte la reĝinon de Sabo! Ĉar ĉiu unua kiso estas dolĉa, egale, ĉu ĝin donis studentino aŭ princino!

La neologismoj estas kulisoj. Ili bezonas reflektorajn. Kaj ili ne toleras la taglumon! Tamen sub la reflektora brilo oni povas ludi teatraĵojn, sed oni ne vivas tie! Krome la neologismoj estas modo! Bedaŭrinde, ili estas iom malnova kaj eksmoda modo! Ĉar pasis plenaj tri jarmiloj ekde la momento, kiam ili ankoraŭ estis modernaj. Ili estas strangaĵo. Eĉ pli. Tiuj aŭtoroj kiuj volas plaĉi al la publiko, jam forlasas ilin. Kaj restas nur kelkaj, pri kiuj neniu scias, por kiu ili verkas. Normala homo suspektus, ke ili verkos por la Leganto. Sed tie ĉi, evidente, la normalaj konkludoj ne validas. Ĉar — iuj poetoj ne estas normaluloj!

Mi allasas, ke ili bezonas neologismojn por traduki. Sed neniu bezonas iliajn tradukaĵojn! Mi ne scias, ĉu vi sopiras legi la verdan Iliadon. Sed mi estas la lasta, kiu sopirus tion! Ĝis nun mi ne renkontis bonan, ĉeĥan tradukaĵon de la Iliado. Kaj mi dubas, ĉu iam ekzistos bona tradukaĵo Esperanta! Tamen eĉ se ĝi ekzistos, mi ne legos ĝin! Ĉar ĝi estos nur superflua laboraĵo kaj vane plenpresita paperaĉo! Ni lasu dormi la malnovan Homeron. Kaj ni rapidu! Ĉar la tempo pasas. Kaj la vivo estas tro mallonga.

Cetere, mi miras, kial la homoj, kiuj volas „gelba” aŭ „suveniĝo”, estas esperantistoj. Se tiaj vortoj plaĉas al ili, ili turnu sin al la franca aŭ germana! Ĉar, unue, ĉe Esperanto ili ne trovos tion, kion ili serĉas. Due, Esperanto ne bezonas ilin!

La Poezio estas Belo. Kaj la moderna homo avidas la Belon. Sed la belo komenciĝas ĉe la gramatiko.

Kalocsay estus pli legata, se li uzus nur la oficialan vortprovizon. Mi ne scias, ĉu li scias tion. Sed la Plena Vortaro de Esperanto estas pli populara ol oni, ĝenerale, kredas! Ĝi estas kvazaŭ ia evangelio. Oni ne dekliniĝas de ĝi senpune! Feliĉe, tiu ĉi riproĉo validas nur pri la juna Kalocsay. Ĝi ne koncernas la maturan Kalocsay. Sed eĉ tie ĝi estas iom nekonvena kaj maljusta, kion pravas, interalie, ĝuste la supre citita

Kalocsaya fragmento, kiu estas klasika simpla, kristale klara, kaj evidente ĉarma. Krome, multaj Kaloĉajaj neologismoj dume tute ĉesis esti neologismoj. Ili iĝis parto de la normala vortprovizo. La evoluo sankciis kaj confirmis ilin.

Nu, eble la leganto diros, ke ĉio ĉi estas nur multa krio pri nenio. Nu, unue, iam estas necese, ke oni iom krii kaj trumpetu! Kaj, due, ne ekzistas krio sen averio. Kio montras, ke tamen ni ne prelegis tute vane kaj senkaŭze.

Unu el la plej ŝatataj Esperantaj poetoj estas la ĉiam ridetanta Raymond Schwartz. Sed — oni ne ŝatas lin nur pro tio, ke li estas sprita. Oni ŝatas lin pro tio, ke li estas klara! Jen la sekreto de lia sukceso!

*„Tial, poeto juna, se vi volas laŭrojn,
ne faru kapriolojn, nek frenezajn kaŭrojn!
La frazojn plektu lerte kaj, laŭeble, klare!
La vortojn kaj vortarojn uzu senerare!
Neniam la leganton per rebusoj ĝenu,
kaj antaŭ ĉio, kara, oni vin komprenu!
Ĉar estas ja nur sola Art' kaj Nimbo:
la gramatika Klar' kaj - la genia Simplo!"*

(Rim. de la red.: la cititaj fragmentoj Kalocsayaj devenas el „Parnasa Gvidlibro")

Theodor Kilian: „Seznam 808 nejužívanějších slovních kmenů v mezinárodním jazyce esperanto", 32 strany; 12 X 16,5 cm, vydal Osvětový dům Bedřicha Václavka v Třebíči jako metodický materiál pro posluchače jazykových kursů, 1967. Cena neuvedena.

Učební pomůcka má žákovi umožnit, aby si bezpečně osvojil základní slovní fond esperanta. Seznam obsahuje navíc 1563 odvozená slova, která názorně seznamují s tvorbou slov v esperantu pomocí předpon a přípon a dále tabulku souvztažných slov, přehled předpon a přípon a stručný přehled mluvnic. Vtipná rýmovačka má napomoci k snadnějšímu zapamatování koncovek.

Ve vhodném výběru slov, odvozenin a slovních vazeb jsou uplatněny zkušenosti vedoucích kursů pro české začátečníky, kteří se pod vlivem mateřštiny dopouštějí týchž chyb nebo volí slovní vazby, jež neodpovídají duchu mezinárodního jazyka. Přes omezený rozsah obsahuje Seznam i několik novodobých výrazů. Za objev považují *langeraro* (přeřeknutí, brept).

Do dílka se vloudilo několik jazykových chyb nebo nepřesností: **centripeta** odstředivý (správně dostředivý: **centrifuga** odstředivý vynecháno); **nigriĝi** černat se (správně černat, zčernat); **pezi** označeno jako transitivní s druhým významem mít míru; **prezidantaro** předsednictví (-ctvo!); touha po vlasti (str. 32) není **enuo je la patrujo** (správně: **sopiro**); **ŝanĝo** není jen výměna, ale především změna; **rajti baloti** právo volit (rajto!); **kortbirdo** drůbež (-aro!); **afranki bilde** (bildflanke!); **arta** není jen umělý, ale i umělecký (verko); **konduktoro** průvodce užíváme již jen ve smyslu průvodčí; **onidiro** nemá výlučný význam tlach, „kachna": vždyť jsou i pravdivá

onidiroj (s významem komuna diro, famo). Tiskových chyb je asi 19, např.: plyně (tsr. 10), opravit (informi: zpravit!), multeskosta, reprezentantto, nekončný (22), vichor (vichr — 25), fyziko (32); další se týkají především interpunkce.

Vydání Seznamu s moderní grafickou úpravou obálky je záslužným počinem a vítaným příspěvkem k zaplnění mezery v době, kdy esperantské slovníky opět nejsou na trhu. Zájemcům lze jej jen doporučit.

J. Mařík

III INTERNACIA ESPERANTISTA

FERIO

20. IX.-3. X. 1967 — Migdzygórze,
Pollando

Post granda sukceso de la unua kaj dua IEF, ankaŭ ĉi-jare okazos de 20. IX. ĝis 3. X. 1967 la Internacia Esperantista Ferio en pitoreska montara ripozloko Migdzygórze. Ferion organizas Feria Fako de Polaj Sindikatoj, Fako pri Kulturo de Distrikta Nacikonsilantaro en Bystrzyca Klodzka kaj Okcidenta Regiono de Pola Esperanto-Asocio. Honora protektanto de la Ferio estas S-ro Józef Baran — prezidanto de la Distrikta Nacikonsilantaro.

La programo antaŭvidas interalie: interkonan vesperon, balon, konsultajn horojn pri lingvaj problemoj, ekskursojn, dancamuzojn, balon de ĉifonuloj, ŝakkonkurojn inter la diversnaciaj grupoj, sportan spartakiadon, vesperon ĉe fajrejo, vesperojn de l'Amikeco, dum kiuj grupo de partoprenantoj el sama lando prezentas al ceteraj partoprenantoj programon pri sia lando, prezentadon de esperantlingvaj sonfilmoj, lernadon de esperantlingvaj kanzonoj kaj multaj aliaj. Dum la Ferio poŝtofiĉejo uzos specialan poŝtstampilon. -

La Ferion oni povas partopreni por du semajnoj (20. IX.-3. X. 1967) aŭ nur por unu semajno (20. IX.-26. IX; 67; 27. IX-3. X. 67). Partoprenkotizo por du semajnoj estas = 440 ĉeĥoslovakaj kronoj (por unu semajno duono de tiu ĉi sumo). La partoprenkotizo ampleksas la tutagan manĝadon, tranoktadon kaj aliajn programerojn.

Lastatempe Pollando simpligis siajn turismajn regulojn. La transitvizioj validas tri tagojn kaj la normalaj vizoj validas ses monatojn. Esperantistoj el socialismaj landoj ne bezonas enirvizon!

Detala informilo, aliĝiloj kaj invitiloj estas riceveblaj de: Pola Esperanto-Asocio, Okcidenta Regiono, WROCLAW — 17, poŝtkesto 8, str. Dubois 3, Pollando.

Kunveno de sudbohemiaj esperantistoj.

Reprezentantoj de esperantistaj kluboj el České Budějovice, Tábor kaj Písek kaj individuaj esperantistoj el Strakonice kaj Blatná partoprenis dimanĉe la 9-an de aprilo 1967 en Kulturdomo de Uzina klubo Jitex en Písek sian unuan laborkunvenon.

La kunvenon gvidis inĝ. L. Krajíc el Tábor kaj partoprenis ĝin pli ol tridek delegitoj. La prezidantoj de menciitaj kluboj raportis pri ĝisnuna agado kaj planoj de siaj kluboj. Kiel anstataŭanto de Jana Cíhová, komitatanino de ĈSEK, kiu prizorgas

la kontakton kun Sudbohemia regiono, salutis la partoprenintojn O. Hrubý el Ĉ. Budějovice kaj konatigis ilin kun labora kaj eldona planoj de ĈSEK kaj kun ĉefaj taskoj de Ĉeĥoslovaka esperantista movado en la jaro 1967.

La reprezentantoj de la kluboj interkonsentos pri reciprokaj kontaktoj, interŝanĝo de informoj kaj programoj kaj pri komuna solvado de problemoj. La partoprenintoj opinias, ke la ĉefa obstaklo, staranta sur la vojo al plua disvastiĝo de internacia lingvo en nia lando, estas manko de unueca tutŝtata esperantista organizo. La sudbohemiaj Esperanto-kluboj turnas sin al Ĉeĥoslovaka Esperanto-Komitato kun alvoko, ke ĝi plifortigu sian ĝisnunan klopodon, celantan al kreo de tutŝtata organizo.

Fine de la kunveno oni decidis kunvoki la venontan renkontiĝon aŭtune al České Budějovice.

Post komuna tagmanĝo la partoprenintoj trarigardis la urbon kaj ĝian muzeon. Klarigojn en Esperanto donis L. Křivánek.

O. Hrubý

Fervoja terminareto.

Bulteno de la Aŭstria Federacio Esperantista Fervojista 11, 1966 XII, ĉ. 4, Esperantské názvosloví od Gernota Ritterspacha vydala Germana Esperanta Fervojista Asocio. Cena 6,50DM u autora (Berliner Allee 1, D-607 Langen), v Rakousku u AFEF, 1103

Sporta vortaro.

IOE-Gazeto 1, 1966 IX, ĉ. 3, s. 6

Sportovním názvoslovím se zabývá řada esperantistů. Aby byl výsledek co nejlepší, vyzývá redakce ty, kdo ještě chtějí spolupracovat, aby se přihlásili (adr.: Pop Lukina 1, Beograd).

ZPRÁVY ČESKOSLOVENSKÉHO ESPERANTSKÉHO VÝBORU — INFORMOJ DE ĈEĤOSLOVAKA ESPERANTO - KOMITATO. — Vydává — Eldonas. Osvětový ústav v Praze, Blanická 4, Praha 2. Rediguje — Redaktas: Dr. L. Izák s redakčním výborem — kun la redakta komitato: J. Cíhová, ing. Ed. Felix, Zd. Hršel, O. Kníchal, M. Lukáš, Dr. T. Pumpr, Ing. Fr. Sviták, Ed. V. Tvarožek, J. Vondroušek. Tisk — Preso: Tlačiarne Slov. nár. povstania, Martin. V-15.71295.